

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Vihar a házban.

A nemzetiségi obstrukció tegnap megteremtette az első nagy vihart a Házban.

Egy igen kis hija, hogy Vajda román képviselőt tetleg nem bántalmazták s végül is megkellett szöknie az országházból.

A tegnapi ülés a maga izgalmaival bizonyosságát adta annak, hogy a nemzetiségi képviselők obstrukcióját nem szabad kicsinyelnünk s azzal most már első sorban kell számolnia a parlamentnek.

Szembe kell azzal szállni a legnagyobb eréllyel, de bizonyos a házszabályokat mindenkor szem előtt tartó mérséklettel.

Hogy a Ház munkaképessége megbénítassék, ezt minden áron meg kell akadályozni, de nem szabad megfélekedezni arról, hogy első sorban is, mielőtt radikális eszközökhöz folyamodnánk, meg kell

kisérelni bölcseséggel lefegyverezni a féktelenkedő nemzetiségieket.

Egy megnyugtató ténye mindenestre volt a tegnapi viharos ülésnek. Az ugyanis, hogy Vajdát a társai is elítélték s megtagadták.

Ebből az látszik, hogy voltaképen itt is, mint minden forrongásnál néhány izgatóval kell csupán végezni, akik a bujtogatás munkáját végzik.

A parlament munkaképességét mindenestre biztosítani kell. Fontos és nagy feladatok teljesítése előtt állunk.

Higgadság, bölcsesség kell a bajok orvoslására, amely jó tulajdonságok hisszük, hogy meg is fogják teremteni a kívánt eredményt s a tegnapihoz hasonló vihar nem fogja megakasztani a parlament munka gépezetét.

A képviselőházi viharos ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk részletesen a következőket jelentti:

Nagy izgalom a képviselőházban.

A Ház Vajda ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 10.

Régen volt ilyen érdeklődés az ülés iránt, mint ma. A Ház folyosói már fél tíz órakor zsufolva voltak s amikor pontban tíz órakor megszólaltak a Ház csengői, egyszerre megteltek az ülésterem padjai s mindenki izgatottan leste azt a percet, amikor Vajda Sándor megköveti a Házat. — Az izgalom nagy volt s óriási zaj tört ki, amikor Vajda több nemzetiségi képviselő társaságában megjelent a Házban és az utolsó előtti pad-sorban helyet foglalt. Sápadtan ült a helyén és szótanul tűrte a feléje zúduló inzultusokat.

Justh Gyula csöngött és megnyitja az ülést.

A mentegetőzés.

Vajda Sándor: (feláll)

Ebben a pillanatban óriási zaj tör ki. — Jöjjön elő az a hazaáruló gazember! Haéd lássuk a képit!
(Vajda előjön a második padba.)
Vajda Sándor: Arra kéri a Házat, hogy hallgassa meg a mentséget. Mindenek-

Egy verselő . . .

A „Debreczen” számára írta: Szunyogh B.

Egy verselő szerelmes ifjunak
Van egy bolondos papagálya,
Amely a barna „ideál” nevét
Százszor, ezerszer kikiáltja . . .
De ha gazdáját irni látja, —
Gunyos-merészen ráperreg:
„Katóka nem szeret!”

E gunyos pergés fáj az ifjunak:
Ábrándjait felhőbe látja . . .
Eldobja tollát, el a verseit . . .
De oda száll a papagálya
S mikor a dalt már égni látja, —
Szent érzelemmel ráperreg:
„Katóka már szeret!”

Egy kívánság.

A „Debreczen” számára írta: Ryon.

Lenn ültek a kert végén, a tó mellett a gyepmálgon, körültek a fehér pelyhű virágokkal tömött barackfákat körül zsongták a méhek.

A leány úgy találta, hogy az a méla

zsongás valami nagyon andalító zene s érezte, hogy a virággal telített tevegő elmámorítja a lelkét.

Magára huzta a jászmin bokor ágait úgy, hogy az egész kis lányból nem látszott ki más, mint gondör fürtű, fitos orru fejcskéje s apró, pici lábai.

A mellette ülő férfi oda fordult hozzá s olyas félet mondott, hogy eresze el az ágakat, mert a jászmin virág illata kiállhatatlan élmélygős, máskülömben pedig valami komoly dologról akar vele beszélni.

Az apró leány ajkain valami fájó vonás húzódott végig, fájó kis szívének, hogy így ócsárolják kedvenc virágát, mikor pedig a jászmin illata nem kiállhatatlan, sőt kedves, tiszta, édes.

Csak bámult fürkészőleg buzavirág szemével arra a férfira, aki komoly dologról akar beszélni vele, mikor neki úgy tetszett, hogy a rideg szó nincs összhangban a méh-zsongással, hogy komolyon beszélni, hidegen, köznapiasan nem is lehet édes kettesben, virág illat mellett tavaszi fényárban.

A férfi lefricskázott kifogástalanul szabott kabátjának ujjáról egy kis katica bogarat s álmos, untató hangon kezdte előadni kívánságait, melyeknek teljesítését megköveteli a kis leánytól, aki már jegyese s napok múlva neje lesz.

— Mindenek előtt kérlek, hagyj fel

gyermek ábrándjaidal, növekedési álmaidal. — Neked fényes termekben kell ragyognod. Meg kell szoknod, hogy otthon érezd magad a sima parkettben, — a ragyogó nagy világban. Mert ott büszke, nagyvilági hölgynek kell, hogy ösmerjenek. Ott nem az égen jársz, hanem a földön, hol ne keress regényt, ne keress Marliit féle regényhősnőket.

En neked teljes szabadságot adok, de egyszermint megkivánom a magamét is. Azt akarom, hogy bámuljanak, körülrajonganak. — Unalmas perceidet mulatságok fogják elüzni, — bálók, színház, löversenyek.

A kis leány, az apró csöppség csak nézte merően a beszélő férfit. Azután oda bámult a porondra, hol két kis katica bogár kergetőzött egymással.

Azok úgy látszik nem akarják megérteni egymást s mégis futnak egymás után.

A férfi kis szünet után újra kezdte:

— Érted édes, én azt kívánom, hogy büszke légy, méltóságteljesen büszke. S most halljam a te kívánságodat a mi közös nagy lépésünk előtt.

A leány úgy érezte, mintha szive összeszorulna, elfogta a zokogás s oda borult szőke fejcskéjével a férfi kebelére:

— En csak azt kívánom — zokogta, — hogy szeress, de nagyon, de igazán.

ROSE DIEZSŐ

ékszerész
DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
ALKALMI ajándékok nagy választékban

előtt mély sajnálatomnak adok kifejezést (nagy zaj) a felett, hogy azon versek, amelyeket itt felolvastam, sértették a házat. Kérem sziveskedjenek meghallgatni, éppen ezért van ez a jogom, hogy védhessem magam. Hogyha megérdelem, bűnhődni kívánok azért, ha nem akkor fel fognak menteni. T. Ház! Mikor ezeket a verseket megkaptam, az első benyomásom az volt őket olvasni, hogy érdeklődést fognak kelteni. En fölháborodtam, mikor ezeket a verseket olvastam. En mindég argumentumokkal dolgoztam...

Csizmazia Endre: A cine mintye az argumentum. (Hosszantartó zaj a baloldalon.)
Vajda Sándor (a nagy zaj lecsillapodása után folytatja): Nem akartam én léhaskodni.

Somogyi Aladár: Léha gazember!

Batthyány Tivadar gróf: Szégyelje magát!

Vajda Sándor: Én mindig nyíltan beszéltem...

Szmrecsányi György: De most alattomos voltál! (Óriási zaj.)

Vajda Sándor: Nem szoktam elbujni!

Eitner Zsigmond: Ahelyett, hogy bocsánatot kérne, még tovább heneget! disznóság (Zaj és fölkiáltások: Bocsánatot kérjen!)

Vajda Sándor: A versekkel nem identifikáltam magam. (Nagy zaj és fölkiáltások: Következtetéseket is vont belőle!)

Csitány Béla: Ó maga csinálta a verseket! Nevezze meg a szerzőt!

Vajda Sándor: Nem én irtam, mert megmondanám. Azért olvastam a verseket, hogy rámutassak az ellenségeskedésre.

Ugron Gábor: Ilyen versekkel győz meg!

Vajda Sándor: Milyen baj, ha ez a nép körébe tér. (Óriási zaj.)

Ugron Gábor: Térjen a mentiségére! Mentse magát.

Sümei Vilmos: Kizárólag a mentiségét adja elő!

Ugron Gábor: Ne ugráljon össze-vissza, térjen a mentiségére! (Óriási zaj)

Az elnök: csendet és csendet kér.

Baloghy Ernő: Nem tűrik ezt sehoh.

Szmrecsányi: Adja elő mentiségét!

Vajda Sándor: Elmentem a nyomdába és kértem, hogy hagyják ki a verseket. — (Zaj.)

Ugron Gábor: Miért nem ment az elnökhöz?

Luby Géza: Meg volt ijedve.

Papp Zoltán: Akkor is férfiatlan volt, most is az! (Nagy zaj.)

Az elnök: Nem hallom a szónokot!

Ugron Gábor: Nem is mond semmit!

Vajda Sándor: Mindent el akart követni, hogy a verseket ne nyomják ki.

Markos Gyula: Sunyi gazember!

Vajda Sándor: De nem sikerült.

Felkiáltások: Ne szemtelenkedjék.

Vajda Sándor: A naplóba is tévedésből került!

Szmrecsányi György (felugrik): Hazudik! Gazember! Ki vele!

Vajda Sándor: Mikor beszédét befejezte, irományai már nem voltak ott, elvitték a gyorsírók. Ép oly halkán olvasta a Mocsáry idézetet is.

Felkiáltások: Nem igaz!

Vajda Sándor: El kell ismerni, hogy korrektil járt el, amikor azt akarta, hogy hagyják ki ezt a verset a naplóból.

Sümei Vilmos: De mikor?

Vajda Sándor: Be akarom fejezni beszédemet. Távol van tőlem, hogy identifikáljam magam azzal a verssel. Nem akartam sérteni a magyarokat, mert én senkit sem sérték. Miután én az én nemzetemért is küzdök. (Nagy zaj.)

Eitner Zsigmond: Mi az a nemzet?

Darányi Ferenc: Meg kell pofozni! Azt akarja, hogy tettelegességre kerüljön a dolog.

Fenyegetés tettelegességgel.

Szmrecsányi György: Itt akarja a pofont, de csak kint kapja meg. (Nagy zaj.)

Az elnök: Csendet kérek! Nem hallom a szónok mentiségét.

Vajda Sándor: Nem akartam sérteni s ha sértésnek veszik, ünnepélyesen (nagy zaj) ... Az én intencióm jó volt, de véletlen, sértettem, ezért megkövetem a Házat s

alávetem magam a Ház határozatának. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Mondjon le! Tegye le a mandátumát!

Az elnök: A mentiség érdeméhez nem szól. De egy megjegyzést kíván tenni és pedig arra vonatkozólag, hogy Vajda felkérte az Athenaeum igazgatóságát engedje meg, hogy a passzust kihagyja. Miután tudomására jutott, hogy ilyesmi már megtörtént, felhívta az Athenaeumot, hogy a jövőben ne engedje meg a képviselő uraknak, hogy beszédeiket ott kijavítsák. Vajda ur különben legalább az elnököt figyelmeztette volna a versekre. Most felteszi a kérdést, megrójjá-e a Ház jegyzőkönyvileg Vajdát vagy sem.

A Ház óriási többséggel a megrovás mellett van. A nemzetiségiek is a megrovás mellett szavaznak, kivéve: Popovics Györgyöt, Muksics Jásót és Szikcsák Ferencet. Amikor a képviselők ezt meghallják, óriási zaj támad.

— Ki velük! Ki velük!

— Ellenpróbat kérünk!

Az elnök: A többséget ellenpróba nélkül is megtudom állapítani. Kimondom a határozatot s az ülést öt percre felfüggesztem.

Szünet alatt.

A képviselők a nemzetiségi padok felé tolonganak. Óriási veszekedés támad. Somogyi Aladár megragadja Szricsák karját és kiakarja hurcolni az ülésteremből. Darányi Ferenc éktelenül kiabál, az izgalmasabbnál-izgalmasabb jelenetek egymást követik.

Óriási izgalom.

Vajda Sándor rettenetes izgatottságban, halálsápadtan ül az első sorban, ahol beszédét elmondotta, de a nagy tumulusban még moccani se mer, mert százan egyszerre fenyegetik pofonnal. Még nemzetiségi társai sem merik védelmezni, csak az öreg fogatlan oroszán, **Polit Mihály** áll mellette. A nagy izgalomban is vannak derűs jelenetek. **Nagy György** már-már karonviszi **Vlad Aurélt**, amikor megjelenik a tömegben **Justh Gyula** és a Ház általános derűsége közben karonfogja **Nagy Györgyöt** és elvezeti az izgalom színteréről. Most **Darányi Ferenc** kiabál nagy gesztusokkal, de két perc múlva ugyanaz a sors éri, mint **Nagy Györgyöt**.

Somogyi Aladár és **Eitner Zsigmond** is kiakarják vezetni, de nem hagyják magukat.

Még **Apponyi Albert** is csitit és békit, de eredmény nélkül.

Polit Mihály hozzá akar szólni a kérdéshez, de **Apponyi** megmagyarázza neki, hogy nagyon puskaporos a levegő, jobb, ha hallgat.

A hosszú szünet alatt végül mégis lecsillapodik az izgalom.

Ekkor **Maniu** karon fogja Vajdát és viszi kifelé.

Keller István odaugrik: Te irtad a verseket, gazember! Mért nem valld be?

Vajda Sándor izgatottan vissza akar fordulni, de **Maniu** mégis valahogy felvezeti az utolsó padosorba.

Az elnöki széket ekkor **Rakovszky István** foglalja el és megnyitja az ülést.

Szünet után. **Szontágh Andor:** A javaslat mellett szól röviden, mert tekintettel van a Ház izgatott hangulatára. Polemizál a nemzetiségi érvekkel és végül kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Izgalom a folyosón.

Szontágh beszéde alatt az izgalom a folyosóra költözött. Az emberek nagy csoportokba verődve tárgyalták az eseményeket.

Batthyány Tivadar **Rakovszky Bélával** veszekedett. — A nemzetiségiek kijáratánál **Somogyi Aladár** áll őrt, mert elakarja látni egy kis utraivalóval Vajdát.

Vajda megszökök.

Sokan kérlelik, hogy álljon el szándékától, végre is elvonszolják őt.

Ekkor nagy titokban **Ráth Endre**, **Polit Mihály** és **Maniu Gyula** közrefogják Vajdát és kiviszik a folyosón keresztül a társalgóba. Ott átadták **Kotor Dezső** terem-biztosnak, aki előkerítette a kabátját és a főrendiházi lépcsőn megszöktette Vajdát.

Közben a folyosón elégedetlenkedtek a képviselők. Az elégtétel nem volt elég nekik. **Eber Antal** indítványozta ekkor, hogy **bojkottálják az összes nemzetiségi képviselőket**. Ezt elfogadták. **Holló Lajos** azonban ezzel nem elégedik meg. Zárt ülést akar, hogy ott szóba kerüljön a dolog. Nyomban ívet hoznak, ezt huszról többet aláírják és átadják **Rakovszky István** elnöknek, aki **Szontágh Andor** beszéde után **elrendelte a zárt ülést, de előbb szünetet ad**.

A zárt ülés.

Rakovszky István elnök a zárt ülést megnyitja.

Holló Lajos: Mindannyian érezzük, hogy ez a sajnálatos incidens tulajdonképpen nem teszi indokolttá a zárt ülést, miután azonban a házszabályok nem nyújtanak módot a megtorlás súlyosabb eszközeinek az alkalmazására, zárt ülést kellett kérni. Mert a mai napnak nem lehetett elmenni anélkül, hogy a parlament a legerőteljesebben meg ne nyilatkozná a megtörtént durvasággal szemben, különösen olyan mentiség után, aminőt Vajda előadott.

Mentiségében Vajda képviselő azt állította, hogy mondott még súlyosabbakat is, mint ami azokban a versekben foglaltatik; kifejezi Vajda minden nemzet iránt való tiszteletét s így a magyar nemzetet internacionális fogalomba vonja. Örvendetes ténynek jelzi, hogy a nemzetiségi képviselők egyes tagjai nem vesznek részt ebben a felfogásban, ezt az egyet tehát nem fogja a parlament általánosítani. Hasonló inzulturna példa még nem volt. Hogy a saját parlamentjében egy képviselő is saját nemzetét utcai söpredéknek, nemzeti hírért esküszögnek nevezte. Ezt büntetlenül hagyni nem lehet. Vajda mentisége nem expial. Ha más időkben élénk, még más megtorláshoz is kellene fordulnunk. Nem tőrjünk, hogy ilyen egyéniség köztünk üljön.

Ha így beszélnek a parlamentben, mit mondanak a hátnk mögött? Ha elnézők voltunk eddig, most ez szűnjék meg. Ez a dolog meg nem történtté nem tehető. Vajda vagy beteg agy, vagy elvetemült és vakmerő ember. Aki romlásba akarja dönteni ezt az országot, az ne foglalhasson helyet köztünk. (Éljenzés)

Vajdát megtagadják társai.

Pop - Csicsó István: Valamennyien elítéljük Vajda eljárását, melyet megbánt és amelyért megbűnhődött. Ő kiáltotta neki azon a bizonyos ülésen, hogy szüntesse be az olvasást. A nemzetiségi értekezleten ő kijelentette, hogy ez a vers rettenetes. Vajda eljárásából hiányzik a gonoszság. A hozandó erkölcsi értékű határozathoz is hozzájárulnak a nemzetiségiek és sajnálatuknak adnak kifejezést. Vajda eljárását elítélik. Végül kéri a Házat, tekintse befejezettnek az incidenst. (Zaj.)

Felkiáltások: A konzekvenciák! Közönsítétek ki! Mondjon le.

Apponyi Albert gróf: Vajda, aki súlyosan sértett, előadta mentiségét. Ha ez kielégítő lett volna, akkor ő nem szavazott volna a rosszalás mellett. Mert az a legnagyobb elégtétel, ha a bűnös bűnét megbánva, bűnbánatot mutat. A megrovás mellett azért szavazott, mert Vajda mentisége nem volt elég. A házszabályok a történet eset megrovására más módot nem nyújtanak, mint a jegyzőkönyvi megrovás. Megállapítja, hogy a Ház a rendelkezésre álló eszközök közül a legsúlyosabbat alkalmazta s így a Ház az élő jogrend szerint egyebet sem tehetett. A formai jog szerint tovább menni nem lehetett. Hátra van már most az, hogy az erkölcsi elégtételszerzés terén egészítessék ki a formai jog, amit ő is helyesnek tart. Ha ő oly hibába esnék, mint aminő súlyos hibát követett el Vajda, levonná annak konzekvenciáját és nem óhajtana többé tagja lenni annak a parlamentnek, amelyből ugyszólván maga-magát közönsítette ki. Ezen felfogásnak kifejezést adni — előja a zárt ülésnek. Ugy hiszi, ez a zárt ülés általános nézete is, további provokációktól pedig tartózkodni kell, mert ez nem felel meg a parlament méltóságának. (Éljenzés és hosszantartó taps.)

Beniczky Ödön: Jellemzi Vajda rosszhiszeműségét, mely abból áll, hogy amikor

a verset a gyorsíróknak átadta, figyelmeztették őt, hogy ebből baj lesz, mégis kívánta annak közlését, tehát ravaszkodott és eljárássában nincs semmi önhiszeműség. (Helyeslés.)

Szkicsák Ferenc: Hangsúlyozza, hogy őt mindig a hazaszeretet vezérelte. Konstatálja ő is, hogy a magyar nemzeti érzés ellen sértés történt, amit ő is helytelenít.

Farkasházy Zsigmond: súlyt vet arra, hogy Vajda cselekményében a teljes egyértelműség konstatáltassék. Vajda bünt követett el a magyar nemzet és saját fajtájából milliói ellen, akik megszenvedik a felháborodást, melyet az ily bünt tett méltán előidézt. Minden erkölcsi megtorláshoz hozzájárul. (Helyeslés.)

Thaly László felszólalása után Ugron Gábor indítványára az elnök a zárt ülést bezárja.

Szünet után.

Az elnök megnyitja az ülést.

Simonyi Semadán Sándor Apponyi javaslata mellett beszél.

Politikai hírek.

A kiegyezés. Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító”-nak: Ma délelőtt 10 órakor a kiegyezési értekezlet újból összeült az osztrák miniszterelnökségi palotában. A tanácskozás két külön teremben folyt: az egyikben a magyar és osztrák miniszterelnökök és közgazdasági miniszterek, valamint Zichy Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter, a másikban magyar részről Popovics Sándor dr., Sztéryni József és Mezőssy Béla dr. államtitkárok, Ottlik Iván minisztertanácsos és Sers Vilmos dr. osztálytanácsos, osztrák részről Spitenüller, az országos pénzügyigazgatóság alelnöke, Roessler, Gruber, Bernatzky és Schonka osztályfőnökök és Wimmer és Seidler udvari tanácsosok értekeztek. A szakelődök tanácskozásának célja az eddigi tárgyalások eredményéről való rezümé megállapítása, amely alapul szolgáljon a döntő tárgyalásoknak. A mai tárgyalásokat az eddigi deli szünet lezárításával esti 7 óráig fogják folytatni.

Azt hiszik, hogy az értekezlet magyar tagjai már holnap este visszatérnek Budapestre.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma délelőtt többek között Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok látogatását fogadta.

Rendelet a sáskák megfigyeléséről.

Darányi Debrecen városához.

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter nagyfontosságú, két nyomtatott ivre terjedő rendeletet intézett tegnap Debrecen városához. A rendelet, mely a marokkói sáska irtásáról szóló ezidei törvénynek végrehajtási rendelete, a főszöveg elsősorban a sáskák által fertőzött területek állandó és szorgos megfigyelésére helyezi. E megfigyelés ideje április 15-ikével kezdődik s. június 20-án ér véget.

A megfigyelés kiterjesztendő Nagyhortobágy pusztá összes részeire. Teljesítik pedig azt a pusztá mezőrendőri hatóságok által kellő számban felfogadandó mezőőrök, részben a miniszternek már most jelzett, részben a rovartani állomás igazgatójának esetenkénti utasításai szerint.

A rendelet mellé a miniszter színes fénynyomatokkal ellátott felhívást és utmutatást mellékel, mely pontos leírását adja a sáskák alakjának, fejlődésének. A fényképlenyomatokból, melyeket a mezőőrök rendelkezésére adnak, pontosan kivehetni úgy a marokkói, mint az olasz sáskának fokozatos fejlődését. Ezek a rajzok kártékonyság, az ártani képesség megállapíthatása szempontjából nagyfontosságúak.

Az utmutató néhány érdekesebb részletét itt közöljük:

A marokkói sáska is, meg az olasz sáska is tojás alakban (tojástokban) és földben telelnek és tavasszal csak akkor bujnak ki, amikor a legelő füve javában hajtani kezd. A marokkói sáska korábban, az olasz sáska pedig később kell ki a földből; az előbbi olykor már április végén (25—28-a között), — de legtöbbször május első felében (1—15-éig), ritkán későbbben kelez; az utóbbi mindig 1—2 héttel késik. E sáskák a legelőnek leginkább szárazabb, dombosabb, szikes és kissé kopár helyein mutatkoznak.

E szerint a sáskák tavaszi kelésének megfigyelését már április 20-a táján kell megkezdeni.

Azokon a helyeken hol a sáska már az előző évben is mutatkozott, utasítani kell az ellenőrzéssel megbízott és a sáskát már a múltból ismerő mezőőröket és más alkalmas embereket, továbbá azokat a gazdákat is, akiknek földjén, vagy akiknek szomszédságában a sáska előfordult, hogy a sáskák helyeket, de kivált a helyeknek dombosabb, szárazabb és szikesebb tartományait, április 20-tól napról-napra szemmel tartassák.

Mint hogy pedig ilyenkor a kicsi sáska nem igen szökdecel és messziről sem igen vehető észre, azért az ilyen sáskák helyét gondosan be kell járni s utána kell nézni, hogy a fűtövek között akadók kisebb mélyedésekben, barázdákban nem fekszik-e már a sáskacsomó?

Ezenkívül fel kell hívni és szigoruan utasítani kell az összes lakosságot, kivált a legelőt járó munkásokat, pásztorokat, hogy valahányszor csak nyomát látják a nagyobb számú sáskának (bagócának), azt a községi előljárásának haladéktalanul bejelentésük.

Mert ez a rögtönös bejelentés lehetővé teszi, hogy az irtást azonnal meg lehessen indítani s az irtásra felhasználható rövid időt pedig jól fel lehessen használni. Holott, ha ez meg nem történik, a sáska megnő, elszáll és nemcsak egy-két község határát lép el, de szétszóródhatik több vármegye területén is és országos csapássá válhatik. Irtása ilyenkor nemcsak éveken át húzódik, hanem igen költséges is.

Es minthogy az irtás költségét első sorban azok a költségek viselik, a melyeknek határában a sáska van: már ez oknál fogva is érdekükben van mindazoknak a községeknek, amelyeknek határában a marokkói sáska akár 1903-ban, akár 1889—1893. évi időközben pusztított, hogy résen legyenek s az itt kiadott felhívásnak idejében eleget tegyenek.

Ha a marokkói sáska nő is, azért mindig összetart és egyre nagyobb csomókban húzódik össze. Ilyenkor már nem annyira a kifekvő hangyához, hanem a kaptáron hűsölő és sűrűn összeverődő méhesomóhoz hasonlít, holott az olasz sáska, ha egy helyen él is, még sem tart úgy össze, hanem inkább szanaszét barangol.

Mihelyt a sáskák megfigyelésével megbízott mezőőr, vagy más ember, a csomóba összeverődő sáskákra rábukkan, kötelessége azt a községi előljárásának haladéktalanul bejelenteni; az így értesített községi előljárásnak pedig viszont az a kötelessége, hogy erről a m. kir. áll. Rovartani Allomást (Budapest, II. k. Oszlop-u. 26.) okvetlenül aznap értesítse, a a megfigyelt sáskából postán mintát is küldjön. (E mintát legjobban akként lehet küldeni, hogy a kisebb fajta üveget félig sáskával megtöltjük és spirítusszal tele öntve, jól bedugaszoljuk. — Az üveget azután köcz, papiros vagy rongyok

közé göngyölve, kis fadobozba csomagoljuk és postára adjuk.)

A marokkói sáska többszöri vedlés után egyre nő (1. az ábrán b-t és c-t és körülbelül június első felében megszárnasodik. (1903-ban csak június 22-én kezdett szárnyasodni.) Ilyenkor elhagyja a levegőt és a vetésekre, vagy a takarmánynövények közé húzódik és déli időben a legtöbbször nagy rajokban ide-oda szálldos. Ugyanakkor, de némi késéssel szárnyasodik az olasz sáska is (1. 2-t, 3-at, 4-et és 5-öt), de nem röplő olyan rajokban, mint a marokkói sáska.

Egyház és iskola.

Kiss Áron helyettese. Kiss Áron püspököt, ki aggkora miatt nem utazhatott föl a fővárosba, az egyetemes ref. konvent most folyó tanácskozásain Dávidházy János kabai esperes helyettesíti.

A konvent tisztikara. Az egyetemes ref. konvent tegnapi első ülésén a személyi választásokat ejtették meg. A tiszántúli egyházkerületet az egyes tisztekben a következők képviselik: A konvent helyettes elnöke gróf Dégenfeld József, egyházi jegyzője Sass Béla. A rendes fegyelmi bíróság tagjai: Dégenfeld gróf, Széll Kálmán, Dóczy Imre, a rendkívüli Dégenfeld, Dávidházy, Tisza István gróf, Dóczy Imre és György Endre. Az iskolaügyi bizottság elnöke Dóczy Imre lett. A missziói bizottság elnöke Dégenfeld gróf, elnöke Dávidházy János. A főkesegegyesítő bizottság elnöke Dégenfeld gróf, elnöke Széll Kálmán. A két protestáns egyház közös ügyeinek tárgyalására kiküldött bizottságba egyházkerületünkől Dégenfeld és Tisza grófok, Széll Kálmán és Sass Béla jutottak be.

Tisztviselők drágasági pótléka.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) A város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap például négy órakor, Vecsey Imre főjegyző elnöke mellett ülést tartott, melyen néhány sürgős közgyűlési tárgyat látott el véleményezésel.

A bizottság ülésén a következők voltak jelen:

Vecsey Imre, Márton Imre, Komlóssy Arthur, Kardos László, dr. Magoss György, Poroszlay László, Varga Károly és dr. Tóby Elek.

Az ülésről következő részletes tudósításunk ad számot:

Drágasági pótlék.

Varga Károly tb. tanácsnok, elnök elismertette a 2400 koronán aluli fizetésű városi tisztviselők kérvényét, kik 20 százalékos drágasági pótlékot kérnek. Drágasági pótlékot kérnek továbbá az óvónók, a dajkák, a városi fertőtlenítők, a napidíjasok stb.

Király Gyula: Azt tessék felolvasni, kik nem folyamodnak pótlékért?

Varga Károly: Azt kérem, én nem mondhatom meg. Egy bizonyos, hogy a 2400 koronán felüli fizetésű tisztviselők nem kérnek semmit.

A főszámvevő a pótlék megadását javasolja és pedig a fizetés 10 százalékát.

Kardos László azt kérdi, mennyit tesz ez ki? A főszámvevő megmagyarázza, hogy ez a fizetés szerint változik. Megjegyzi, hogy a pótlékre vonatkozólag 5 százalékra már van fedezet.

Komlóssy Arthur tekintettel a kérvényezők állására, hajlandó megszavazni a pótlékot, mert a rettentő piaci drágaság minden tisztviselőt s alkalmazottakat egyformán sújt. Szeretné, ha a főszámvevő más fedezetet keresne, mint azt, melyet előterjesztésében megjelölt.

Magoss György főjegyző mindjárt konkrét indítványt ad tekintetben. Sze-

rinte a pótlék a bevételi többletből volna fedezendő.

Roncsik Lajos a rendkívüli költségvetés terhére utalná ez összeget.

A bizottság végül elhatározta, hogy az előrelátható bevételi többlet terhére javasolja megszavazásra a pótléket. Végül megadni javasolja a pótléket a napidíjasoknak s a városi-nyomda állandó alkalmazottainak is.

A gőzfavágó kérelme.

A bizottság pár nappal ezelőtt elutasította Békessy Lászlót s társait azon kérelmével, hogy a gőzfavágó céljaira az ispotály-lapostól telket adjon a város. A társaság most újabb beadványban azt kéri, hogy közvetlenül a lapos szomszédságában, hol a Buffalo cirkusza fel volt állítva, adjon 5-6 hold telket, 50, esetleg 30 évre, jogelismerésért vagy haszonbérért.

A bizottság azt javasolja, hogy a vasút felüli szoboszlói-ut és a Vargakert között adjon területet a város, 25 évre.

Kellner Dávid és társainak azon kérelmét, hogy a város nekik a Salétrom-laktanya mellett területet adjon, a bizottság egyelőre elutasította.

Az ülés 6 órakor ért véget.

Városháza és vármegye.

A vármegye tavaszi közgyűlése. Hajdumegye rendes tavaszi közgyűlésének határnapját Weszprémy Zoltán főispán tegnap május hó 14-ikére tűzte ki. Közgyűlést megelőzőleg május első hetében az állandó választmány tart ülést.

A osatornázási szabályrendelet. A tanács tegnapi teljes ülésének csaknem minden idejét a csatornázási szabályrendelet tárgyalása foglalta el. A végső megállapodás az lett, hogy a szabályrendelet kinyomatott tervezetének mindazon részeit, melyek ellen a miniszter kifogást nem emelt, változatlanul való elfogadásra fogják ajánlani a közgyűlésnek.

Közgyűlési ügyek előkészítése. A holnapi közgyűlés összes hátralevő tárgyainak előkészítése céljából a tanács ma délelőtt 10 órakor, Weszprémy főispán elnöklésével, ismét teljes ülést tart.

A megye központi választmányát Kovács Gyula alispán e hó 15-ére ülésre hívta össze. Ez ülésen tesznek jelentést az egyes összeíró küldöttségek az összeírásai, illetőleg kihágási munkálatok eredményéről.

Városi nyaralók tatarozása. A városi nyaralók bérlői május 1-én foglalják el lakásukat. Az épületeken szükséges külső tatarozási munkákat ezen és a következő héten fogják megejteni. Nagybörművű tatarozásra sehol sincs szükség.

Négy új rendőr. A most nyugdíjazandó rendőrök helyére a polgármester már a jövő hét során fölveszi az új rendőröket, hogy a legénység létszáma állandó maradjon.

LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FEKETÉNEL.

A műpártoló-egyesület egy éve.

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni műpártoló-egyesület azon célból, hogy tagjait a vasárnap tartandó évi közgyűlés alkalmából az elmúlt évről tájékoztassa, füzetben is kiadta évi jelentését. A jelentés élénk vita got vet arra, hogy az egyesület számára mily hálátlan talaj e város s hogy a műpártolók mennyi küzelemmel bírják fentartani kisigényű egyesületüket. Nagyon szomorú biz az, hogy így van.

A jelentés szerint a téli kiállítás, melyet tudvalevően a Képzőművészeti Társulat rendezett, az összes eddigi kiállítások között aránylag legjobban sikerült. Az egyesület 800 koronát sorsolt ki tagjai között művásárlásra. A tagok száma, a titkári hivatal buzgó munkássága folytán az év folyamán 59-cel szaporodott s 278-ra emelkedett. Tartott az egyesület tavaly egy közgyűlést hat választmányi ülést s a téli tárlatot megelőzően egy nagygyűlést.

Az egyesület új elnökvé tavaly Weszprémy Zoltánt választották meg, akinek ügyszeretete eddig is sokat lendített az egyesület helyzetén.

Megemlékszik aztán az jelentés Balogh Bertalan képzőművészeti társasági titkár előadásairól, melyeket a téli tárlat sikere s általában a művészetek népszerűsítése érdekében tartott.

Az egyesület pénzforgalma a következő volt: vagyonához, tagdíjak, kamatok és egyéb járandóságok címén 1907 korona 02 fillér a bevétel. Ezzel szemben a kiadás 1238 korona 53 fillért tesz ki, tehát 668 korona 49 fillér többlet maradt, mint vagyon. Mivel azonban az egyesület a szomorú eredményű 1905-iki kiállítás költségeinek fedezésére 750 korona kölcsönt vett igénybe, az év tulajdonképeni üzleti eredménye 81 kor. 55 fillér veszteséggel zárul. Ez azonban, mint a jelentés mondja, bőven fedezve lesz az 1907-ik év tagdíjaiból és semmiképpen sem akadályozza az egyesület további működését.

Színház.

Műsor.

Csütörtök: „Éjjeli menedékhely” dráma. „A” bérlet.

Péntek: „Kis fészek” bohózat. „B” bérlet.

Szombat: „A vig özvegy” operette. „C” bérlet.

Vasárnap: (d. u.): „Lotti ezredesei” operette. Bérletszünet.

Vasárnap(este): „Milliárdos kisasszony” operette. Kisbérlet.

* **Loute.** Sarkadi Aladárnak, a Vigszínház egyik művésztagjának vendégfellépésével ez a kacagtató, pompás bohózat került színre, melyben Sarkadi Francolint játszotta, azzal a választékos, finom komikummal, amely méltán foglal helyet az ország első vigjátéki ensembléjében. Természetes, hogy a közönség nagy tetszéssel, tapssal honorálta a vendégművész egyik legjobb alakítását. A címszerepben Hahnel Arankát régebből ismeri a közönség, e szerepében felesleges lenne őt hosszabban méltatnunk; a siker nagy része most is őt illette. Tallián lényegtelenebb szerepében is tetszett. A többi szereplők a régiiek, köztük Békés Gyula művészi alakítása most is magasan kiemelkedett az egyébként jó előadásból.

* **Éjjeli menedékhely.** Gorkij kiváló drámája mai előadásában lép fel Sarkadi Aladár másodszer. A dráma összes szerepei elsőrendű kezekben vannak, főszereplők Hahnel Aranka, Csáder Irén, Szabó Irma, Arday Ida, László Aranka, Zilahy, Szakács, Békés, Ternyei, Polgár, Bérczi, Tallián, Vadász, Arkossy stb.

* **Sarkadi Aladár utolsó fellépte.** Holnap, pénteken lép fel utoljára Sarkadi Aladár, a „Kis fészek” című francia bohózatban, melynek ez lesz egyuttal a bemutató előadása. Az újdonságra nagy gonddal készül a személyzet Zilahy igazgató rendezése mellett. Résztvesznek az előadásban Zilahy, Szakács, Ternyei, Bérczi, Tallián, Ligeti, Hahnel Aranka, Csáder Irén, László Aranka.

* **A vig özvegy.** Szombaton f. hó 13-án „A vig özvegy” operette kerül színre, melyben új lesz Zsigmondi Anna Valencienne és Boda Camill szerepében. A főszereplők maradnak a régiiek.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a Lotti ezredesei operette kerül színre. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal „A milliárdos kisasszony” operettet ismétli meg a személyzet amennyiben az „Utazás a föld körül 80 nap alatt” című látványos színmű előadása technikai akadályok miatt későbbre halasztatott.

A festőmunkások sztrájkja.

Békéltető tárgyalás.

— április 11.

A hétfőn reggel kitért festőmunkások sztrájkja sokkalta rövidebb lefolyásnak ígérkezik, mint az asztalosok sztrájkja. Ez szűrdőt legalább le a sztrájk ügyében tegnap megtartott békéltető tárgyalás folyamán, mely ugyancsak békés hangulatu volt mindvégig. Hogy a béke mindjárt létre nem jött, annak egyedül akadálya az volt, hogy a mesterek az általuk készitendő munkarend alapján óhajták a megegyezést.

A békéltető tárgyalás tegnap délelőtt volt az Ipartestület nagy tanácstermében. Megjelent a sztrájkbizottság, mely hat tagból áll, valamint a mesterek részéről is hat munkaadó jelent meg. Ott voltak Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, Polgár Zsigmond ipartestületi elnök és a keresk. és iparkamara részéről dr. Rédei s. titkár.

A gyűlés megnyitása után a sztrájkbizottság egyik tagja Gyulai Ferenc szólalt fel. Reméli, hogy a sztrájkolók mindenben méltányos és jogos követeléseit teljesítik a munkaadók.

Nagy Bálint a munkaadók nevében biztosítja a sztrájkolókat jóindulatukról, de egyuttal kijelenti, hogy a mesterek a szövetésük által elkészitendő munkarend alapján óhajtanak további tárgyalásba bocsájtkozni és annak alapján kötik meg az esetleges megegyezést. De legyenek nyugodtan a munkások jogos követeléseiket egytől-egyig beleveszik ebbe a munkarendbe.

Polgár Zsigmond ipartestületi elnök látja, hogy mindkét félben meg van a kellő hajlandóság a sztrájk békés lefolytatására, a megegyezésre és annak a reményének kifejezése mellett, hogy már a legközelebbi békéltetésen meg lesz a megegyezés, ajánlja a munkásoknak, hogy addig is álljanak a munkába vissza. — Ezzel a békéltető ülés véget ért.

A munkások annak értelmében délután gyűlést tartottak, melyen azonban úgy határoztak, hogy a megegyezés létrejöttéig nem állnak munkába, ebbeli határozatukat bejelentették az ipartestületnek is.

Szép és jó tartós cipők csak
ELFENBEIN és KLEIN

cipő üzletében szerezhető be, hol saját műhelyükben készül férfi-, női és fiu cipők szolid, szabott ár mellett. Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Piac-utca 28. sz. Főtűzsdé mellett.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ..

Vizbefult földműves.

Hét árva maradt.

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap reggel a közeli Hajdudorogon, a város szélén elhuzódó vízzel telt árkok egyikében holtan találták Zovát Mihály, ottani lakos, földművest. Nyomban orvost hívtak hozzá, de az is csak a beállott halált konstataálhatta.

Az esetet táviratilag bejelentették a debreceni ügyészségnek, mely azonnal nyomozást és vizsgálatot rendelt el annak a kiderítésére, hogy szerencsétlenség, vagy pedig valamely titokzatos bűntény forog-e fenn.

A hajdudorogi hatóság megkezdte az előnyomozást, amelynek adataiból kitűnik, hogy a vizbefult ember saját könnyelműségének áldozata.

Ugyanis a nyomozó hatóság minden kétséget kizárólag megállapította, hogy Zovát Mihály a szerencsétlenséget megelőző este a Hajdudorog vége felé fekvő Csárdás koreszmában mulatott többet magával. Éjfél tájban erősen leittasodva távozott és hazafelé tartott egyedül, mert társai a koreszmában maradtak.

Utja az utcákon elterülő árkok mellett vezetett el, amelyek a mostani olvadás következtében színültig megteltek hólével. A támolgyó, magával jóformán tehetetlen ember egy ilyen árkba fordult, ahonnan többé már nem is birt kiszabadulni. Pár perc múlva megfulladt.

Holttestét csak reggel találták meg, amikor már minden segítség hiábavaló volt. A nyomozás eredményét még tegnap megküldötték az ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta.

A szerencsétlen ember még csak 38 éves volt és 7 gyermek atyja. Családjá most a legnagyobb nyomor elé néz.

— **A debreceni egyetem s a konvent.** A konvent tavalgy bizottságot küldött ki, hogy a debreceni egyetem bölcséleti fakultása ügyében munkálatot készítsen. A bizottság, melynek Degenfeld József gróf az elnöke, kidolgozta e munkálatot s az a konvent e heti ülésének valamelyikén már tárgyalás alá is kerül. A munkálat legjelentősebb része az, mely a Bocskay-tanszék létesítésének eszközeiről ad jelentést. Az ügy előadója Sass Béla konventi jegyző lesz.

— **Kardos Samu a kollégiumi könyvtárnak.** Kardos Samu dr, debreceni ügyvéd és író igen értékes ajándékkal lepté meg a kollégiumot, odaajándékozván a híres könyvtár számára Kossuth Lajos iratainak eredeti írott első évfolyamát. A kollégiumi könyvtárban eddig csak a második kötete volt meg a nagybecsű országgyűlési iratoknak.

— **A fémipari szakiskola ügye.** Kovács József polgármester kedden fennjárt a kereskedelemügyi minisztériumban, hogy a debreceni általános ipari szakiskola sorsa felől érdeklődjék. Kossuthot, ki most Bécsben időzik, természetesen nem találhatta a polgármester, ki azonban az ügyet intéző több miniszteri tisztviselővel hosszasan értekezett. A minisztériumban határozottan ragaszkodnak az eredeti rendelkezéshez, mely szerint az ipar-

iskolát csak a Debrecen városától először kívánt feltételek teljesítése esetén állítják fel.

— **Régi lelet az Ispotályban.** Az ispotályi leányiskolát most tudvalevően újraépítik. A bontási munkálatok közben a munkások egy gerendán a következő feliratot találták: Inspektor T. Tsatáry István szorgalma által készült 1748. Az épületesaptnak ez volt a legrégebb része, mint most nyilvánvaló, másfél száz éves.

— **A sámsoni vasut üzleti eredménye.** A debrecen—hajdusámsoni vasut rt. most tartott igazgatósági ülésén határozatba ment, hogy már ez évben, tehát a fennállás első esztendejében nemcsak az elsőbbségi részvények, hanem a törzsrészvények után is adnak osztalékot. Ez a jelentős eredmény a kis vasut jó forgalmára s az ügyintézés gondosságára vall. Az igazgatóság ülésén Weszprémy főispán és Kovács polgármester is résztvettek.

— **Ujabb vasuti szerencsétlenség.** A debreceni üzletvezetőség területén tegnap újabb vasuti szerencsétlenség történt. A nyirbátori állomáson Rozanics Iván vasuti munkás az iparvágányon dolgozott, hol épen akkor kocsikat toltak. A szerencsétlen ember eddig ki nem derített okból két kocsik közé került s társai csak összeroncsolt hulláját tudták kiszabadítani onnan. — A csendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség?

— **Apaaállatok megzemlése és beosztása.** A hortobágyi intézőbizottság tagjai vasárnap, e hó 14-én délután a törzgulya és ménes megzemlése, valamint az apaaállatoknak az illető ménesekbe és gulyákba való beosztása céljából az eprekerti telepen összejövetelt tartanak. Ez összejövetelen a bizottság minden érdeklődőt szívesen lát.

— **Az iparbank évi nyeresége.** A debreceni ipar- és kereskedelmi bank rt. tegnap délután tartotta évi közgyűlését. A pénzügyintéző 1906. évi mérlege 129 ezer kor. tiszta nyereséget tüntet fel.

— **Eljegyzés.** Özv. Hant Kálmánét, szül. Vesszősny Lujzát eljegyezte Bende József posta s tiszti gyakornok.

— **Meghalt öngyilkosjelölt.** Jelentettük, hogy Sėti János nagy-cserei lakos tegnapelőtt marólugot ivott. Azóta a debreceni közkörházban ápolják, ahol szenvedett belső sérüléseibe tegnap meghalt.

— **Rendes békéltetés.** Az ipartestületben tegnap délután rendes békéltető tárgyalás volt, amelyen a mesterek és a segédek között felmerült vitás ügyeket intéztek el.

— **Eltűnt asszony.** Tegnap bejelentették a rendőrségen, hogy Kazár Pálné 70 éves asszony Meszena-utca 13. szám alatti lakásáról tegnapelőtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség körözi.

— **Razzia.** Ma'éjjel a rendőrség a város területén általános razzia't tartott, amit az utóbbi napokban a város területén tulságosan elszaporodott csavargók tetek szükségessé akik a város közbiztonságát erősen veszélyeztették.

— **Fizetéseképtelenség.** A hitelezők bécsi védőegyesülete jelenti, hogy Grünbaum Adolf nyiregyházi kereskedő fizetéseképtelen.

— **Dr. Kiss György** ügyvéd irodáját Hatvan-utca 17. szám alól Piacz-utca 26. sz. alá helyezte át.

— **Ha olosón akar vásárolni** férfi kalapot, nyakkendőt, inget, saját érdekében látogassa meg a Nyakkendő király uri divat üzletét. Cégvezető Rózsa Lajos.

x **Férfiaknak nélkülözhetetlen a „Janus” öngyújtó készülék da-**

rabja 2 korona. Mentze áruházában Kossuth-u. 4. szám.

x **Könyvkötészeti és díszmunkák,** u. m. könyvkötések, plüss, bőr, papír és más keretek, dísz dobozok fényképészek részére, cartonok, passepartouk és tableauxk, legjutányosabban és finom, izléses kivitelben, Antalffy Ferenc könyvkötészetében készülnek Piac-utca 31., a Városházzal szemben.

x **Legszebb sétabot ujdonságok Mentze Henrik áruházában.** Kossuth-utca 4. szám alatt.

Harc a pénzügyörök és a parasztok között.

Véresreverték a fináncokat.

21 vádlott egy bűnpörben.

Törvényszéki főtárgyalás.

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes, mindazonáltal véres előzményekkel bíró bűnpörben itélkezett tegnap a debreceni törvényszék.

A bűnpör szálai a szomszédos Hajdusámsomba nyulnak, ahol két debreceni pénzügyőrt szolgálai közben egy egész néptömeg megtámadta és véresre verte mindkettőjüket. Erdekes képet nyújtott a tárgyalás folyama, melyen nem kevesebb 26 tanu volt beidézve és 21 sámsoni ember ült a vádlottak padján.

Az utcai haro.

A bűnpör a következő részletekkel bíró bünesetet ölelte fel. 1906 évi február 9-én a debreceni pénzügyőri parancsnokságtól Székely János főlvigyzó és Korom Ambrus vigyzó a szomszédos Hajdusámsom közsébe lettek kiküldve cirkáló szolgálatra. A parancshoz híven azonnal ki is vonultak Sámsomba, hol eleinte dohány csempészeket lestek. Alig haladtak azonban a község fő-utcáján pár lépést, találkoztak két emberrel, kik igen feltűnő módon viselkedtek, úgy, hogy a pénzügyörök csempészeket sejtettek bennök, azért kisérni kezdték, amiből csakhamar szóváltás keletkezett. Erre a pénzügyörök nem kísérték tovább a két embert, hanem tovább folytatták cirkáló utjukat.

Az utca egyik szögleténél ekkor már mintegy 20—30 főnyi tömeg várta a pénzügyörököt. A tömeg fölötté igzatottan tárgyalta az esetet, hogy két becsületes embert meggyanusítani és kisérni merészeltek. Különben is a finánc nem kedvelt vendég faluhelyen, így érthető, hogy a közeledő fináncok felé a sértő szavak sokasága repült.

Mikor a fináncok a tömeg közvetlen közelébe értek, természetesen nem éppen szép szóval rendre intették a nyugtalanokdó tömeget. Ekkor a tömegből kivált két ember és a pénzügyörök háta mögé osonva, fegyvereit elvették tőlük.

Erre a tömeg vérszemet kapva, rárohant a fináncokra, akiket a földre teperve, többen véresre vertek, úgy, hogy véres fővel, fegyverük hátrahagyásával tudtak csak menekülni a közeli Lefkovics koreszmába, hol nyomban ápolás alá vették a többé-kevésbbé súlyos sérüléseket szenvedett fináncokat.

Az ottani csendőrség csakhamar kinyomozta a tetteseket Kovács Sándor, Farkas Imre, Lisztes Sándor, Bódi József, Tar Imre, Hadnagy László, Agárdi János, Farkas Gábor, Fekete Ferenc, Horváth Gábor, Szabó Sándor, Bihari Lajos, Sándor Gábor, V. Szabó Sándor, Ori Sándor, Varga István, Sándor Gábor, Varga Sándor, ifj. Csire János, Kardos Lajos, Tar Imréné, kik között még 13 éves gyermekek is vannak, kik

MALÁSZ NÁNDOR

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-
árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-
órákban. Debreczen Piac-u. 24. sz. Fehérló-szálloda épület.

azonban a finác elverésének szintén büntető
elismerésre méltó buzgóságot fejtettek ki.

Az ítélet.

Ezt a bűnpört tárgyalta a törvényszék
Kerekes János elnöklete alatt. Mintegy 26
tanut hallgattak ki, kik vallomásaikban
majdnem kizárólag védeni iparkodtak a ha-
tóság elleni erőszak büntettségért a vádlottak
padján ült 21 vádlottat. A tárgyalás folya-
mán a közvádó 8 vádlott ellen elejtette a
vádát, csupán 13 vádlott ellen tartotta
főnn azt.

A vád- és védbeszédek meghallgatása
után a törvényszék a következő ítéletet hir-
dette ki. Hatóság elleni erőszak és súlyos
testisértés vétségében Kovács Sándor, Farkas
Imre, Lisztes Sándor, Bódi József, Papp
Imre, Hadnagy László, Agárdi János és
Fekete Ferenc 6-6 heti fogházra, id. Sándor
Gábor, V. Szabó Sándor 21-21 napi fog-
házra és végül Farkas Gábor, Bihari Lajos
és Oris Sándor Sándor pedig 14-14 napi
fogházra ítéltetett.

Az összes vádlottak az ítélet ellen fel-
lebbezést jelentettek.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, április 10. A Ház mai ülésé-
nek végén Simonyi képviselő általános
helyeslés közt a tanítói törvényjavaslatot
elfogadja. Ezután Koller Márton tót nemzeti-
ségi képviselő beszélt, erősen védte a tóto-
kat. A javaslatot nem fogadja el. Koller
beszéde után Rakovszky elnök az ülést be-
zárja. Javasolja, hogy tekintettel a holnapi
nemzeti ünnepre (felkiáltások: Nem nem-
zeti ünnep!) a legközelebbi ülés pénteken
legyen. Dacára annak, hogy a függetlenségi-
párt nagyrésze elnök javaslata ellen szava-
zolt, azt mégis elfogadták. Végül Bethlen
gróf interpellált a román nemzetiségi izgatók
és a nemzetiség-liga ügyében. Az interpel-
lációt kiadták úgy a belügyminiszternek,
mint a miniszterelnökségnek is. Ezzel a gyű-
lés véget ért.

Vajdát lemondatták mandátu- máról.

Budapest, április 10. Vajda Sán-
dor védekezése még a nemzetiségi
képviselőket is meglepte. A nem-
zetiségi képviselők ma több uj-
ságíró előtt kijelentették, hogy a
párt tegnap esti értekezletén Vajda-
tól férfias és teljes nyilatkozatot
követeltek. Vajda ezt meg is ígérte,
de szavát nem tartotta meg. A
szerb képviselők ezért kijelentették,
hogy addig nem nyugszanak, míg
Vajda mandátumáról le nem mond.

A bécsi diákok demonstrálása.

Bécs, április 10. A bécsben lakó
nemzetiségi diákok tudvalevően
Apponyi törvényjavaslata ellen ma
demonstráló diákgyűlést akartak
tartani. A gyűlést azonban a rend-
őrség betiltotta. Délután az a hir
terjedt el, hogy a diákok a Bank-
gasse magyar palota előtt tüntetni
akarnak a magyar miniszterek ellen.
A Bankgasse környékét ezért de-

dektivekkel és kettőzött rendőr-
séggel látták el.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, április 10. A kiegyezési tárgya-
lásokat ma egész nap folytatták. Az állam-
titkárok a munkaterv megállapításán dol-
goznak. A magyar és osztrák miniszterek
elhatározták, hogy egyidőre csak a kiegye-
zés nagyobb és fontosabb részleteit fogják
letárgyalni. A tanácskozásokat holnap foly-
tatják.

A felsőbányai véres bányász- sztrájk.

Felsőbánya, április 10. A sztrájk-
koló bányászok ma délután megtá-
madták dolgozó társaikat s azok
közül négyet súlyosan megsebesítet-
tek. — A zavargókat a csendőrség
verte szét. A hatóság nagyobb ka-
tonai kirendeltséget kért.

A nagyváradai gyilkost elfogták.

Kolozsvár, április 10. Ma délután a
rendőrség Hevesi Akos gazdasági akadémia
hallgatót, egyik barátjának lakásán letartó-
zta. Kiderült ugyanis, hogy Hevesi szurta
le Nagyváradon Jámbor törvényszéki írnokot,
akinek gyilkosságáról megemlékeztünk. He-
vesit még ma átszállították a nagyváradai
ügyészség fogházába.

Sajtó ankét.

Budapest, április 10. Günther
Antal igazságügyi miniszter május
4-ére sajtó ankétet hívott egybe,
melyre a sajtó képviselőit is meg-
hívta. Meghallgatásuk után fogja
csak a sajtó revízióról szóló tör-
vényjavaslatot a Ház elé terjeszteni.

Elítelt nemzetiségi lázító.

Temesvár, április 10. Az esküdtbíró-
ság ma egy évi fogházra ítélte Roth Ottó 21
éves joghallgatót egyik itteni lapban meg-
jelent lázító cikke miatt.

Hajószerecsétlenség a Tiszán.

Magyarokanizsa, április 10. — A
megáradt Tiszán a Dunagőzhajózási
társaság Juna hajója öt uszályt von-
tatva nekiment a hajóhidnak. A hid
egyrészét elsüllyesztette, másrészt
összezuzta.

Osztálysorsjáték.

Budapest, április 10. Az osztálysorsjá-
ték mai húzásánál a következő nagyobb
nyereményeket sorsolták ki:

5000 koronát nyertek: 1705 6329.
2000 koronát nyertek: 5219 6103
13683 16375 33349 36368 40121 45715 46086
51656 58848 62268 64874 79582 86604 96686
102787 105331 113740 114549 121234 124262.
1000 koronát nyertek: 1562 1791 2645
6188 9382 11359 11924 12603 14399 14530
14823 17271 17379 18310 20371 21541
23758 25994 26110 29807 32760 32833
35968 38130 38574 40900 40403 41056
42074 43633 45724 46253 48442 53918
60885 62242 64478 69192 69483 72215
79998 80344 82355 84330 84916 89898
103289 104328 104971 105842 109367
109422 109844 112827 113073 116146
117640 123330.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

6

Mint hogy Berkes mama az igazi anyák
közé tartozott, akik nem azért vannak, hogy
ha meglátnak valamit, behunyák szemüket,
tehát élénken érdeklődött, hogy mi az oka
Margit leánykájának a pirulásra?

De ha mindez a sok fölsorolt mamái ok
és okozat áll, az is áll, hogy a leányok sem
esnek a fejük lágyára, ami különösen épen
a legkényesebb helyzetekben bizonyosodik be.
Az asszonynépségek különben meg
van az az istenadta kiváló tehetsége, hogy
épen a legkényesebb helyzetből vágják ki
magukat legügyesebben.

Mikor tehát a mama azt mondta Mar-
gitnak:

— Ejnye be piros vagy! Mi lelt? —
Margit úgy tett mintha lehajlott volna va-
lami után s ezzel magyarázta meg a piros-
ságot.

Ha esetleg nem volt ez alkalomszerű,
talált valami más ilyen természetű elpirosító
dolgát, amit épen leghamarosabban lehetett
alkalomszerűvé tenni. És mindig sikerült is
neki.

Igaz ugyan, hogy ez füllentés s a fiatal
leányoknak a mamával szemben nem sza-
badna ezzel élni, de Margit, megnyugtathatta
lelkismeretét azzal, hogy hát tulajdonképen
ön maga sem tudta, hogy miért piros s joggal
csodálkozhatott volna a kérdésen.

Ezeknek a közbeeső jeleneteknek kü-
lönben gyors és sima volt a kimenetelük,
mert a mamák, ha mindent látnak és tud-
nak is, mindaddig mindenféle magyarázatot
ravaszul elfogadnak, míg azt veszedelmesnek
nem tartják.

Itt veszedelemről nem lehetett szó, te-
hát ismétlődhetek ezek a jelenetek, a hány-
szor éppen a fiataloknak és a mamának
tetszett.

Különös és Margit is furcsának tar-
totta, hogy clyankor, mikor egyedül volt
Keménnyel s mikor alig beszéltek, alig
nevettek egy keveset, sőt a szó szoros értel-
mében unalmasnak látszott a hangulat, akkor
érezte magát a legjobban.

Ha Kemény ilyenkor elment, valami
roppant ürességet érzett maga körül s szinte
lehangolt, szomorú volt.

Hogy mindez mi volt, azt nem tudta,
csak érezte s néha jobb valamit érezni, mint
tudni.

Hogy Kemény ur hangulata és lelki-
állapota sem volt különb, azt képzelné lehet,
csak hogy a férfinél sokkal darabosabb és
egyszerűbb a lélektani processzus s így nem
is szorul olyan magyarázatra és kutatásra,
mint egy finom szövevényes női léleknél.

(Folyt. köv.)

Törvényszék.

§ **Uj telekkönyvvezető.** Az igazság-
ügyminiszter Fazekas Sándor mátiszállkai
járásbírói segéd telekkönyvvezetőt a hajdu-
szoboszlói kir. járásbíróshoz telekkönyve-
zetővé nevezte ki.

§ **Gondnokságok.** A kir. törvényszék
Tóth A. Jánost és Horváth Erzsébetet,
mindkettőt tékozlás miatt, gondnok alá
helyezte.

WIDDER-féle Reumaszesz

vagy **Erofluid** biztos s kiváló hatásu a test bármiméü csuzos bántalmi, u. m. köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsolésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2-40 korona. Főraktárak Budapestén: Török József ur gyógyszerertárában, Király-utca 12., Andrassy-ut 26. és Dr. Egger A. ur gyógyszerertárában. Váci-körút 17. szám, ugyszintén a fővaros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerertárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél, SÁTORALJA-UJHELY. Ugyszintén Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits Jenő és Grósz Nagy Ferenc gyógyszerészeknél. 82 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kairói arany-érem 1895. Londoni aranyérem 1896.

Értesítés.

Solejtozési árusításunk alkalmával, mely áprills 30-ig tart, a most érkezett

saison ujdonságok

is rendkívül olcsó árban árusítatnak el

Bosznay J. és Társa

Debrecen, Kossuth-u. 5.

325

Tavaszi női divatujdonságok.

Szines és mintázott kosztüm és divat-kelmékből gyönyörű választékot tartunk Angol és francia Bluzszövetek a legujabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyőköl remek választék. Állandó nagy raktár Fekete gyászkelméből

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon-, divat- és szőnyegáruházában. Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 198

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendelí betegének a hures

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyogyezert. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f. 3 üveg 6 k. 65 f. bórmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész Debreczen.

Csuz!

Donogán és Somossy

oéhoz Debreczen, Kistompibazár megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek. Angol és Francia divatkelmék. Bluz selymek. Napernyők. Övek. Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Gazdasági

mint Luczerna, Lóhere, Biborhere, Réti- here, Baltacim, valódi északnémet takar-

Konyhakerti

évek hosszú sora óta kipróbált, legjobb fajok. — Bebizonyitha-

Erfurti

A legszebb fajok

Virághagymák

Elite választék a legszebb Diszkannák- kékből, Iris vagy Nőszírom 30 fajban. Begóniák teljes és egyszerű fajok Tubarózsák, Krisante- mumok 200 fajban, a legelső tenyésztők ujdonságai. Pelargoniumok gyönyörű választékban, egyszerű, teljes, tarkalevelű s futó fajok.

12,000 rózsa

150 legszebb fajban, bokor- és magas törzsű.

Nyári virágpalánták, Szőnyegnövények, Konyhakerti palánták, Cserépnövények, Diszfák, Disz- cserjék nagy választékban.

Kertek, parkok rendezését olcsón s a legmodernebb kivitelben vállalom fel.

KONTSEK GÉZA

magkereskedése nagyban s kicsinyben. — Kereskedemi- és műkertészet.

magvak:

mányrépák. Fűmagvak: pázsitnak, parkok- nak és rétekre:

magvak:

tólag a mi klimánk alatt legjobb- nak elismerve.

virágmagvak:

dus váiasztékban.

és virággumók:

ból, Georinákól, Kaktus-györgyi- ból, Tubarózsák, Krisante- mumok 200 fajban, a legelső tenyésztők ujdonságai. Pelargoniumok gyönyörű választékban, egyszerű, teljes, tarkalevelű s futó fajok.

Remek futórózsák

minden színben

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Gyakornok felvétetik Goldstein Mór debreczeni bank- és tőzsdebizományi irodájában megfelelő fizetéssel. Írásbeli ajánlatok József kir. herceg-utca 10. sz. alá intézendők. 337

Butorozott utcai szoba kiadó május 1-től Csapó-utca 29. sz. alatt.

Szülésznő lakásán szülő nőt fogad és hölgyeknek tanácsot szolgál. Cim a kiadóhivatalban.

Linoleum szobapadló-lack 1 kgos dobozban 65 és 70 kr., Borostyán szobapadló-lack 60 és 65 kr., Parkette-viasz 1 kgos doboz 1 frt 40 kr., Brunoleum matt butorok tisztításához, a legjobb minőség. Kályha-éztető, tartós fényű. Mindenféle festékek legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása csakis Térel J. utóda cégnél, Hatvan-utca 13. sz.

Keresek három szobás, előszobás lakást hozzátartozékkal, lehetőleg a Nagytemplom körül, május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Szalai:

Magyarország története
1-5 kötetben, új,
30 forint helyett csak

12 forint
Harmathy

könyvzetében 52
Füvészkert-utca 14.
Telefon 874.
Könyvjegyzék ingyen.

„VERGE” egészségi szivarkahüvelyek forrattára.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,
„Debreceni Első
Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

A nagyerdői fürdő
Hidegvízgyógy-
intézete f. április
hó 15-én megnyílik

334

Akinek kiadó lakása van,
aki lakást keres,
tegyen közzé egy kishirdetést a
„DEBRECZEN”-ben.

Ha köszvényben, reumában, ischiásban
sz szenved, — vegyen egy üveg

Dr. FLESCH-féle

557

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csusz, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható dr. Flech E. M. „Magyar korona” gyógyszerárában, Győr, Baross-ut 24. sz. — Másfél decziliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2 „Családi” üveg rendelésnél már bérmentve utánvétellel küldjük.

Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság özég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénztintézet működését Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazatával.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és elad értékpapírokat, érepénzeket stb.

Atvesz tőzsdél megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos
Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld-
birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.
Bleyer Mór nagybirtokos és birtokos Debreczen.

Ernst Vilmos igazgató.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen.
Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.
Mandel Samu birtokos Kaba.
Rosinger Lajos birt. és nagybirtok Debreczen.
Stern Péter nagybirtok Ujfehértó.
Dr. Lukáts Emil ügyész.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik,
használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszló szer is páratlan!
Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerárában Debreczenben.